

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZI

23 aprilie 2019

mun. Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

Președinte – Diaconu Iurie,

Judecători – Guzun Ion, Boico Victor, Mardari Dumitru și Ghervas Maria,

a judecat în ședință, fără participarea părților, recursul ordinar declarat de către avocatul Bayram Natalia în numele inculpatului, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 05 noiembrie 2018, în cauza penală privindu-l pe

*Guțan Iacob Xxxxx, născut la xxxxxxxx,
originar și domiciliat în s. Xxxxx, r-nul Xxxx.*

Termenul de examinare a cauzei:

1. *prima instanță: 29.08.2013 – 27.03.2018;*
2. *instanța de apel: 17.04.2018 – 05.11.2018;*
3. *instanța de recurs: 17.01.2019 – 23.04.2019.*

Asupra recursului ordinar declarat, în baza actelor din dosar, Colegiul penal

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Orhei, sediul Central din 27.03.2018, Guțan Iacob a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (5) Cod penal și i s-a stabilit pedeapsa cu închisoarea pe termen de 9 ani, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip închis pentru bărbați, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții de răspundere pe un termen de 5 ani.

Acțiunile civile ale lui Scurtu Alexandru, Rusnac Viorel, Cebotari Serghei, Peciorschi Dumitru și a reprezentantului părții vătămate SRL „Micmarim”, Alexandru Michitiuc cu privire la repararea prejudiciului material au fost admise integral.

Acțiunile civile ale lui Scurtu Alexandru, Rusnac Viorel și Peciorschi Dumitru cu privire la repararea prejudiciului moral au fost admise parțial.

S-a încasat de la Guțan Iacob în beneficiul lui Scurtu Alexandru prejudiciul material în mărime de 10 080 de Euro sau echivalentul în lei la momentul executării hotărârii și a prejudiciului moral în mărime de 10 000 de lei. S-a încasat de la Guțan Iacob în beneficiul lui Cebotari Serghei prejudiciul material în mărime de 120 000 de lei.

S-a încasat de la Guțan Iacob în beneficiul lui Rusnac Viorel prejudiciul material în mărime de 15 000 de Euro sau echivalentul în lei la momentul executării hotărârii și prejudiciul moral în mărime de 10 000 de lei.

S-a încasat de la Guțan Iacob în beneficiul lui Peciorschi Dumitru prejudiciul material în mărime de 17 400 de Euro sau echivalentul în lei la momentul executării hotărârii și prejudiciul moral în mărime de 10 000 de lei.

S-a încasat de la Guțan Iacob în beneficiul societății cu răspundere limitată „Micmarim” prejudiciul material în mărime de 199 356,20 lei. În rest, pretențiile din acțiunile civile înaintate de Scurtu Alexandru, Rusnac Viorel și Peciorschi Dumitru în partea cuantumurilor reparării prejudiciului moral au fost respinse ca neîntemeiate.

2. Pentru a pronunța sentința, instanța de fond, *in fact*, a constatat că, Guțan Iacob, urmărind scop de profit și de dobândire ilicită a bunurilor altei persoane prin promisiuni false de realizare în leasing a autovehiculelor persoanelor, având de la bun început intenția de a nu-și realiza promisiunile mincinoase și să execute angajamentele asumate, pentru a diminua vigilența și a dezinforma viitoarele victime, a fondat SRL „Iasca – Auto”, cu sediul juridic în mun. Xxxxx, str. Xxxxx, ap. xx, înregistrând-o la Camera înregistrării de Stat la 21.12.2010, indicând ca genuri de activitate ale întreprinderii - activitatea de transporturi rutiere de mărfuri, servicii de expediere și transport, transportul auto internațional, leasingul financiar, comerțul cu amănuntul a autovehiculelor etc. Ulterior, în scopul atragerii potențialilor cumpărători de la care ar putea să obțină prin înșelăciune mijloace bănești prin promisiuni false de realizare în leasing a autovehiculelor, a plasat în rețeaua internet un anunț lipsit de autenticitate precum că întreprinderea, pe care o administrează se ocupă cu transportarea și realizarea în leasing a autovehiculelor din Germania. Ulterior, abuzând de încrederea ce i-a fost acordată de către Scurtu Alexandru, care în luna iulie a anului 2012, în or. Orhei, fiind dezinformată de oferta mincinoasă plasată în rețeaua internet, i s-a adresat lui Guțan Iacob cu privire la procurarea în leasing a unui autocamion de model „Mercedes - Benz Actros”, ultimul comunicându-i date false că, colaborează benefic cu o întreprindere din Germania, promițându-i că în cadrul relațiilor de parteneriat cu această întreprindere poate asigura procurarea și transportarea în termen de 15 zile din Germania în Republica Moldova a unui vehicul de model „Mercedes - Benz Actros”, anul fabricării 2006, folosindu-se de autoritatea întreprinderii administrate,

având de la bun început intenția de a nu-și realiza promisiunea mincinoasă și să execute angajamentul asumat, cunoscând cu certitudine despre imposibilitatea executării obligațiilor asumate și caracterul irealizabil al acestora, care nu era fundamentat economic prin existența a careva relații contractuale cu pretinsul furnizor al vehiculului, la indus în eroare pe Scurtu Alexandru că o să-i livreze în leasing vehiculul solicitat și la 17.07.2012 a încheiat cu Scurtu Alexandru un contract de leasing prin care urma să-i pună la dispoziție un vehicul de model „Mercedes - Benz Actros”, anul fabricării 2006, în termen de 30 zile lucrătoare din momentul achitării primei rate de 30% din prețul de cumpărare a obiectului de leasing, apoi sub pretextul menționat, la 17.07.2012 și 01.08.2012, în or. Orhei, a solicitat și a primit personal de la Scurtu Alexandru în două rate suma de 5 500 de Euro, respectiv 4 580 de Euro, mijloace bănești pe care le-a însușit, cauzându-i lui Scurtu Alexandru o daună materială în proporții deosebit de mari în sumă totală de 10 080 de Euro, echivalentul a 163 900 de lei.

Tot el, urmărind scopul de profit și de dobândire ilicită a bunurilor altei persoane prin promisiuni false de realizare în leasing a autovehiculelor persoanelor, având de la bun început intenția de a nu-și realiza promisiunile mincinoase și să execute angajamentele asumate, pentru a diminua vigilența și a dezinforma viitoarele victime, a fondat SRL „Iasca–Auto”, cu sediul juridic în mun. Xxxxx, str. Xxxxx, ap. xx, înregistrând-o la Camera înregistrării de Stat la 21.12.2010, indicând ca genuri de activitate ale întreprinderii - activitatea de transporturi rutiere de mărfuri, servicii de expediere și transport, transportul auto internațional, leasingul financiar, comerțul cu amănuntul a autovehiculelor etc. Ulterior, în scopul atragerii potențialilor cumpărători de la care ar putea să obțină prin înșelăciune mijloace bănești prin promisiuni false de realizare în leasing a autovehiculelor, a plasat în rețeaua internet un anunț lipsit de autenticitate precum că întreprinderea pe care o administrează se ocupă cu transportarea și realizarea în leasing a autovehiculelor din Germania. Ulterior, el, abuzând de încrederea ce i-a fost acordată de Peciorschi Dumitru, care în luna august a anului 2012, în or. Orhei, fiind dezinformat de oferta mincinoasă plasată în rețeaua internet, i s-a adresat lui Guțan Iacob cu privire la procurarea în leasing a unui autocamion de model „DAF XF105460”, ultimul comunicându-i date false că colaborează benefic cu o întreprindere din Germania, promițându-i că în cadrul relațiilor de parteneriat cu această întreprindere poate asigura procurarea și transportarea în termen de 15 zile din Germania în Republica Moldova a unui vehicul de model „DAF XF 105460” anul fabricării 2007, folosindu-se de autoritatea întreprinderii administrate, având de la bun început intenția de a nu-și realiza promisiunea mincinoasă și să execute angajamentul asumat, cunoscând cu certitudine

despre imposibilitatea executării obligațiilor asumate și caracterul irealizabil al acestora, care nu era fundamentat economic prin existența vreunei relații contractuale cu pretinsul furnizor al vehiculului, 1-a indus în eroare pe Peciorschi Dumitru că o să-i livreze în leasing vehiculul solicitat și la 18.09.2012 a încheiat cu Peciorschi Dumitru un contract de leasing prin care urma să-i pună la dispoziție vehiculul de model „DAF XF105460” anul fabricării 2007 în termen de 30 zile lucrătoare din momentul achitării primei rate de 30 % din prețul de cumpărare, apoi sub pretextul menționat, în luna august 2012 și 18.09.2012 în or. Orhei a solicitat și a primit personal de la Peciorschi Dumitru în două rate suma de 5 000 de Euro, respectiv 12 400 de Euro, mijloace bănești pe care le-a însușit, cauzându-i lui Peciorschi Dumitru daună materială în proporții deosebit de mari în sumă totală de 17 400 de Euro, echivalentul a 282 924 de lei.

Tot el, urmărind scop de profit și de dobândire ilicită a bunurilor altei persoane prin promisiuni false de realizare în leasing a autovehiculelor persoanelor, având de la bun început intenția de a nu-și realiza promisiunile mincinoase și să execute angajamentele asumate, pentru a diminua vigilența și a dezinforma viitoarele victime, a fondat SRL „Iasca–Auto”, cu sediul juridic în mun. Xxxxx, str. Xxxxx, ap. xx, înregistrând-o la Camera înregistrării de Stat la 21.12.2010, indicând ca genuri de activitate ale întreprinderii - activitatea de transporturi rutiere de mărfuri, servicii de expediere și transport, transportul auto internațional, leasingul financiar, comerțul cu amănuntul a autovehiculelor etc. Ulterior, în scopul atragerii potențialilor cumpărători de la care ar putea să obțină prin înșelăciune mijloace bănești prin promisiuni false de realizare în leasing a autovehiculelor, a plasat în rețeaua internet un anunț lipsit de autenticitate precum că întreprinderea pe care o administrează se ocupă cu transportarea și realizarea în leasing a autovehiculelor din Germania. Ulterior, el abuzând de încrederea ce i-a fost acordată de către Rusnac Viorel, care în luna septembrie a anului 2012 în or. Orhei, fiind dezinformată de oferta mincinoasă plasată în rețeaua internet, s-a adresat la Guțan Iacob privind procurarea în leasing a unui autocamion de model „DAF XF 106460”, ultimul comunicându-i date false că colaborează benefic cu o întreprindere din Germania, promițându-i că în cadrul relațiilor de parteneriat cu această întreprindere poate asigura procurarea și transportarea în termen de 15 zile din Germania în Republica Moldova a unui vehicul de model „DAF XF 106460”, anul fabricării 2007, folosindu-se de autoritatea întreprinderii administrate, având de la bun început intenția de a nu-și realiza promisiunea mincinoasă și să execute angajamentul asumat, cunoscând cu certitudine despre imposibilitatea executării obligațiilor asumate și caracterul irealizabil al acestora, care nu era fundamentat economic prin existența unor relații contractuale cu pretinsul furnizor al vehiculului, 1-a indus în eroare pe Rusnac Viorel că o să-i livreze

în leasing vehiculul solicitat și la 30.10.2012 a încheiat cu Rusnac Viorel un contract de leasing, prin care urma să-i pună la dispoziție un vehicul de model „DAF XF 106.460” anul fabricării 2007, în termen de 30 zile lucrătoare din momentul achitării primei rate de 30% din prețul de cumpărare a obiectului de leasing, apoi sub pretextul menționat, la 30.10.2012 în or. Orhei a solicitat și a primit personal de la Rusnac Viorel într-o rată suma de 15000, mijloace bănești pe care le-a trecut ilegal în folosul său, adică le-a însușit, cauzându-i lui Rusnac Viorel o daună materială în proporții deosebit de mari în sumă totală de 15J)00 de Euro, echivalentul a 236 850 de lei.

Tot el, urmărind scopul de profit și de dobândire ilicită a bunurilor altei persoane prin promisiuni false de realizare în leasing a autovehiculelor persoanelor, având de la bun început intenția de a nu-și realiza promisiunile mincinoase și să execute angajamentele asumate, pentru a diminua vigilența și a dezinforma viitoarele victime, a fondat SRL „Iasca – Auto”, cu sediul juridic în mun. Xxxxx, str. Xxxxx, ap. xx, înregistrând-o la Camera înregistrării de Stat la 21.12.2010, indicând ca genuri de activitate ale întreprinderii - activitatea de transporturi rutiere de mărfuri, servicii de expediere și transport, transportul auto internațional, leasingul financiar, comerțul cu amănuntul a autovehiculelor etc. Ulterior, în scopul atragerii potențialilor cumpărători de la care ar putea să obțină prin înșelăciune mijloace bănești prin promisiuni false de realizare în leasing a autovehiculelor, a plasat în rețeaua internet un anunț lipsit de autenticitate precum că întreprinderea pe care o administrează se ocupă cu transportarea și realizarea în leasing a autovehiculelor din Germania. Ulterior, el, abuzând de încrederea ce i-a fost acordată de către Cebotari Serghei, care în luna mai a anului 2012 în or. Orhei, fiind dezinformată de oferta mincinoasă plasată în rețeaua internet, s-a adresat la Guțan Iacob privind procurarea în leasing a unei combine de model „Klass Lexecon 450”, ultimul comunicându-i date false că colaborează benefic cu o întreprindere din Germania, promițându-i că în cadrul relațiilor de parteneriat cu această întreprindere poate asigura procurarea și transportarea în termen de 15 zile din Germania în Republica Moldova a unei combine de model „Klass Lexecon 450”, folosindu-se de autoritatea întreprinderii administrate, având de la bun început intenția de a nu-și realiza promisiunea mincinoasă și să execute angajamentul asumat, cunoscând cu certitudine despre imposibilitatea executării obligațiilor asumate și caracterul irealizabil al acestora, care nu era fundamentat economic prin existența unor relații contractuale cu pretinsul furnizor al vehiculului, 1-a indus în eroare pe Cebotari Serghei că o să-i livreze în leasing vehiculul solicitat și în luna iunie a anului 2012 a încheiat cu Cebotari Serghei un contract de leasing, prin care urma să-i pună la dispoziție o combină de model „Klass Lexecon 450” în termen de 30 zile lucrătoare din momentul achitării primei rate de

30% din prețul de cumpărare a obiectului de leasing, apoi sub pretextul menționat, în lunile iunie 2012, 16.04.2013 și 30.04.2013, a solicitat și a primit personal de la Cebotari Serghei în trei rate suma de 78 000 de lei, 1 050 de Euro și 1 900 de dolari SUA, mijloace bănești pe care le-a trecut ilegal în folosul său, adică le-a însușit, cauzându-i lui Cebotari Serghei o daună materială în proporții deosebit de mari în sumă totală de 120 000 de lei.

Tot el, urmărind scopul de profit și de dobândire ilicită a bunurilor ahei persoane, prin promisiuni false de realizare în leasing a autovehiculelor persoanelor, având de la bun început intenția de a nu-și realiza promisiunile mincinoase și să execute angajamentele asumate, pentru a diminua vigilența și a dezinforma viitoarele victime, a fondat SRL „Iasca – Auto” cu sediul juridic în mun. Xxxxx, str. Xxxxx, ap. xx, înregistrând-o la Camera înregistrării de Stat la 21.12.2010, indicând ca genuri de activitate ale întreprinderii - activitatea de transporturi rutiere de mărfuri, servicii de expediere și transport, transportul auto internațional, leasingul financiar, comerțul cu amănuntul a autovehiculelor etc. Ulterior, în scopul atragerii potențialilor cumpărători de la care ar putea să obțină prin înșelăciune mijloace bănești prin promisiuni false de realizare în leasing a autovehiculelor, a plasat în rețeaua internet un anunț lipsit de autenticitate precum că întreprinderea pe care o administrează se ocupă cu transportarea și realizarea în leasing a autovehiculelor din Germania. Ulterior, el abuzând de încrederea ce i-a fost acordată de către directorul SRL „Micmarim”, Michitiuc Alexandru, care în luna iulie a anului 2011 în or. Orhei, fiind dezinformată de oferta mincinoasă plasată în rețeaua internet, i s-a adresat lui Guțan Iacob cu privire la procurarea în leasing a unui vehicul de model „DAF XF” și a unei remorci, ultimul comunicându-i date false că colaborează benefic cu o întreprindere din Germania, promițându-i că, în cadrul relațiilor de parteneriat cu această întreprindere poate asigura procurarea și transportarea în termen de 15 zile din Germania în Republica Moldova a unui vehicul de model „DAF XF Euro 3”, anul fabricării 2004 și a unei semiremorci „Kogel Termo Ring SL 200”, anul fabricării 2000, folosindu-se de autoritatea întreprinderii administrate, având de la bun început intenția de a nu-și realiza promisiunea mincinoasă și să execute angajamentul asumat, cunoscând cu certitudine despre imposibilitatea executării obligațiilor asumate și caracterul irealizabil al acestora, care nu era fundamentat economic prin existența vreunei relații contractuale cu pretinsul furnizor al vehiculului, 1-a indus în eroare pe Michitiuc Alexandru că o să-i livreze în leasing vehiculul solicitat și la 25.07.2011 a încheiat cu directorul SRL „Micmarim”, Michitiuc Alexandru, un contract de leasing, prin care urma să-i pună la dispoziție un vehicul de model „DAF XF Euro 3” anul fabricării 2004 și a unei semi - remorci „Kogel Termo King SL 200” anul fabricării 2000,

în termen de 30 zile lucrătoare din momentul achitării primei rate de 30% din prețul de cumpărare a obiectului de leasing, apoi sub pretextul menționat, la 27.07.2011 și 29.07.2011, în or. Orhei a solicitat și a primit prin transfer bancar și personal de la directorului SRL „Micmarim”, Michitiuc Alexandru suma de 10 050 de Euro, echivalentul a 166 749,6 lei și suma de 2 000 de Euro, echivalentul a 32 606,6 lei, mijloace bănești pe care le-a trecut ilegal în folosul său, adică le-a însușit, cauzându-i SRL „Micmarim” o daună materială în proporții deosebit de mari în sumă totală de 199 356,20 lei.

Astfel, prima instanță a reținut că, potrivit actului de învinuire, Guțan Iacob a comis infracțiunea prevăzută de art. 196 alin. (4) Cod penal pe episodul comis în anul 2012, părți vătămate fiind Peciorschi Dumitru, Scurtu Alexandru, Rusnac Viorel și Cebotari Serghei și infracțiunea prevăzută de art. 190 alin. (5) Cod penal pe episodul comis în anul 2011, parte vătămată fiind SRL „Micmarim”. La 19.03.2015, pe episodul comis în anul 2012, părți vătămate fiind Peciorschi Dumitru, Scurtu Alexandru, Rusnac Viorel și Cebotari Serghei, procurorul în procuratura Orhei a emis o ordonanță privind modificarea acuzării în ședința de judecată în sensul agravării ei, prin care a dispus modificarea acuzării în ședința de judecată în sensul agravării ei în privința inculpatului Guțan Iacob și a-i înainta o nouă învinuire în privința comiterii infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (5) Cod penal, adică escrocheria, după semnele calificative *„dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin înșelăciune și abuz de încredere, săvârșită în proporți deosebit de mari”*.

În concluzie, instanța a constatat valabilitatea ordonanței de modificare a învinuirii în ședința de judecată în sensul agravării ei.

3. Sentința a fost atacată cu apel de către avocatul Bulbuc Boris în numele inculpatului, prin care a solicitat admiterea cererii, casarea sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care inculpatul să fie achitat de învinuirea de comitere a infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (5) Cod penal, din motiv că, nu sunt întrunite elementele componente de infracțiune, precum și a respinge acțiunile civile înaintate împotriva inculpatului.

3.1. În motivarea apelului a invocat că, inculpatul nu-și recunoaște vina și că raporturile dintre el și părțile vătămate sunt de natură civilă, iar primirea bunurilor cu condiția îndeplinirii unui angajament poate fi calificată ca escrocherie doar când făptuitorul, încă de la momentul intrării în stăpânirea bunurilor, urmărea sustragerea lor și nu avea intenția de a-si executa intențiile, dar circumstanțele care definesc intenția - lipsesc din conduita inculpatului. Or, nu există dovezi că, inculpatul ar fi urmărit scopul de a abuza de încrederea cumpărătorilor și de a profita de banii părților vătămate, dat fiind că inculpatul încheia contracte de leasing, a comunicat despre

colaborarea sa cu o companie germană și a înregistrat SRL „Iasca – Auto” SRL, care activa legal.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 05 noiembrie 2018, a fost respins, ca nefondat, apelul declarat de către avocatul Bulbuc Boris în numele inculpatului, cu menținerea sentinței.

4.1. În motivarea soluției adoptate instanța de apel a menționat că, reieșind din materialele dosarului, prima instanță a conchis corect că inculpatul Guțan Iacob este vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (5) Cod penal.

Instanța de apel a reiterat că, nu a fost posibilă audierea inculpatului Guțan Iacob în ședința instanței de apel în privința circumstanțelor ce țin de noua sa învinuire în baza art. 190 alin. (5) Cod penal (înaintată la 19.03.2015 în ședință de judecată), la fel ca și în ședința de judecată a primei instanțe, inculpatul fiind anunțat în căutare, astfel că au fost verificate declarațiile lui Guțan Iacob date la etapa urmăririi penale.

Deși inculpatul nu și-a recunoscut vina în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (5) Cod penal, instanța de apel a considerat că, vinovăția acestuia a fost dovedită pe deplin prin probele administrate de către organul de urmărire penală, cercetate de către instanța de fond și verificate de către instanța de apel în corespundere cu prevederile art. 101 Cod de procedură penală, și anume prin: declarațiile părților vătămate Scurtu Alexandru, Peciorschi Dumitru, Rusnac Viorel, Cebotari Serghei, declarațiile reprezentantului părții vătămate SRL „Micmarim”, Michitiuc Alexandru, declarațiile martorilor Toma Vasile, Tulbea Iurie, Michitiuc Pavel, Rusnac Oxana, Drobca Vitalie, Șoimu Tatiana, contractul de leasing nr. 068 din 19.09.2012, încheiat între SRL „Iasca –Auto” și Peciorschi Dumitru; contractul de leasing nr. 048 din 17.07.2012, încheiat între SRL „Iasca – Auto” și Scurtu Alexandru; contractul de leasing nr. 078 din 30.10.2012, încheiat între SRL „Iasca – Auto” și Rusnac Viorel; listele ce conțin extrasuri de pe contul lui Guțan Iacob confirmate prin certificatul eliberat de BC „Pro Credit Bank” SA; procesul-verbal de ridicare a documentelor din 14.07.2014; procesul-verbal de percheziție din 26.06.2015; darea de seamă a SRL „Iasca – Auto”; contractul de leasing din 25.07.2011; ordinul de plată nr. 43 din 27.07.2011; recipisă eliberată de SRL „Iasca – Auto”; documentele ridicate în cadrul percheziției de la învinuit.

Coroborând probele acumulate de către organul de urmărire penală, cercetate de către instanța de fond și verificate de către instanța de apel, instanța de apel a considerat că, prima instanță a conchis corect că, în acțiunile inculpatului Guțan Iacob se întrunesc elementele componente de infracțiune - escrocheria, după semnele

calificative „dobândirea ilicită a bunurilor ahei persoane prin înșelăciune și abuz de încredere, săvârșită în proporții deosebit de mari”.

În speță, primirea banilor de la părțile vătămate cu condiția îndeplinirii unui angajament de procurare a autocamioanelor urmează fi calificată ca escrocherie, or Guțan Iacob încă la momentul primirii banilor urmărea scopul de a-i sustrage și nu avea intenția să-și onoreze angajamentele asumate, fapt confirmat și prin aceea că nici până în prezent inculpatul nu le-a procurat părților vătămate autocamioanele, combina agricolă și tractoarele pe care s-a obligat să le aducă, precum și nu le-a restituit acestora banii.

Astfel, prin înșelăciune și abuz de încredere, inculpatul Guțan Iacob a dobândit de la părțile vătămate: - Peciorschii Dumitru - 17 400 euro, echivalentul a 282 924 de lei; Scurtu Alexandru - 10 080 euro, echivalentul a 163 900 de lei; Rusnac Viorel - 15 000 euro, echivalentul a 236 850 de lei; Cebotari Serghei - 120 000 de lei; SRL „Micmarim” - 199 356,20 de lei.

În acest context, instanța de apel a stabilit că, Guțan Iacob, comunicându-le părților vătămate date false, le-a convins să încheie cu SRL „Iasca-Auto”, pe care o administra, contracte de leasing privind procurarea unor autovehicule care urmau a fi transportate de peste hotarele Republicii Moldova de către inculpat în termen de 30 zile lucrătoare din momentul achitării primei rate de 30 % din prețul de cumpărare a obiectului de leasing.

Pentru atingerea scopului ilegal urmărit, inculpatul a convins părțile vătămate despre veridicitatea intenției sale de a transporta autovehicule ce constituie obiectul contractului de leasing de peste hotarele Republicii Moldova, având de la bun început intenția de a nu-și realiza promisiunile mincinoase. Folosind același pretext - transportarea autovehiculelor, prin intermediul aceleiași companii pe care o gestiona - SRL „Iasca – Auto”, a încheiat la 25.07.2011 contract de leasing cu reprezentantul SRL „Micmarim”, Alexandru Michitiuc, iar la 27.07.2011 și 29.07.2011 a primit prima rată de 30% din prețul de cumpărare a obiectului de leasing în sumă de 199 356,20 de lei; în luna iunie 2012 a încheiat contract de leasing cu Cebotari Serghei, primind prima rată de 30% din prețul de cumpărare a obiectului de leasing în sumă de 120 000 lei; la 17.07.2012 a încheiat contract de leasing cu Scurtu Alexandru, de la care a primit prima rată de 30% din prețul de cumpărare a obiectului de leasing în sumă de 163 900 de lei; la 18.09.2012 a încheiat contract de leasing cu Peciorschi Dumitru, de la care a primit prima rată de 30% din prețul de cumpărare a obiectului de leasing în sumă de 282 924 de lei; la 30.10.2012 a încheiat contract de leasing cu Rusnac Viorel, primind de la acesta prima rată de 30% din prețul de cumpărare a obiectului de leasing în valoare de 236 850 de lei.

Legătura de cauzalitate dintre fapta prejudiciabilă și urmările prejudiciabile s-au manifestat prin faptul că, anume promisiunile neîntemeiate ale inculpatului au determinat părțile vătămate să-i transmită inculpatului banii, acestea fiind convinse că, anume inculpatul le va soluționa problemele.

În ceea ce privește alegațiile părții apărării precum că, relațiile dintre inculpat și părțile vătămate ar fi de natură civilă, instanța de apel a reiterat că, limita între un acord civil și o componentă de infracțiune este latura subiectivă, care în cadrul relațiilor civile este caracterizată prin buna - credință a părților, iar în cazul escrocheriei este caracterizată prin abuz de încredere și înșelăciune.

Prin urmare, este prezentă latura subiectivă a componentei de escrocherie, concretizată prin intenție directă.

Având în vedere circumstanțele cauzei elucidate supra, ținând cont de principiile generale de aplicare a pedepsei consfințite în art.61 alin. (2) Cod penal, reieșind din caracterul infracțiunii, care potrivit art. 16 alin. (5) Cod penal este una deosebit de gravă, de limitele pedepsei prevăzute de art. 190 alin. (5) Cod penal, de faptul că, inculpatul nu și-a recunoscut vina, de atitudinea sa față de cele săvârșite și anume că acesta se eschivează de la prezentarea în fața instanței de judecată și nu a restituit prejudiciile materiale cauzate părților vătămate, ținând cont că acesta, deși a comis o infracțiune pentru prima dată, a comis o infracțiune deosebit de gravă împotriva mai multor persoane, și întrucât la materialele cauzei nu există probe care ar atesta că, o pedeapsă nonprivativă de libertate ar duce la corectarea și reeducarea acestuia, instanța de apel a considerat că, pedeapsa aplicată inculpatului de către prima instanță - închisoarea pe termen de 9 ani, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip închis pentru bărbați, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții de răspundere pe un termen de 5 ani este justificată, echitabilă și rațională.

Cu referire la acțiunile civile înaintate, instanța de apel a considerat că, prima instanță a conchis corect de a admite integral acțiunile civile menționate în partea reparării prejudiciului material și parțial în partea reparării prejudiciului moral.

5. Nefiind de acord cu soluția pronunțată de instanța de apel avocatul Bayram Natalia în numele inculpatului a declarat recurs ordinar, prin care solicită casarea deciziei instanței de apel, cu trimiterea cauzei la rejudecare.

Recurenta a făcut trimitere la temeiurile de casare stipulate în art. 427 alin. (1) pct. 6), 8) și 12) Cod de procedură penală și susține că instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, nu au fost întrunite elementele infracțiunii și faptei săvârșite i s-a dat o încadrare juridică greșită.

În argumentarea recursului invocă următoarele:

- la materialele cauzei penale nu există nicio probă care ar dovedi faptul însușirii banilor de către Guțan Iacob. În susținerea intenției lui Guțan Iacob de a îndeplini obligațiile asumate față de părțile vătămate există dovada încheierii contractelor de leasing între societatea "Iasca -Auto", fondator Guțan Iacob și părțile vătămate. La fel, la materialele cauzei penale sunt anexate contractele de colaborare între "Iasca - Auto" SRL și compania "Luxmotorix" Germania. Anume acestei companii îi erau transmise mijloacele bănești ale părților vătămate, iar ca urmare compania din Germania urma să vândă mijloacurile de transport, conform înțelegerii;

- instanța neîntemeiat a ajuns să constate faptul aprecierii critice a declarațiilor date de inculpat, care sunt confirmate prin contractele de leasing încheiate cu părțile vătămate (f.d. 14, 90, 119, vol. I). La fel și prin declarațiile părților vătămate se confirmă faptul încheierii contractelor de leasing și selectarea ofertelor de procurare prin intermediul site-ului existent;

- lipsa laturii subiective a infracțiunii de escrocherie, care se exprimă prin lipsa probării de către instanța de judecată a scopului săvârșirii infracțiunii de escrocherie și anume a cupidității. Doctrina în acest sens menționează că unul din criteriile de bază care determină săvârșirea infracțiunii de escrocherie este prezența sau lipsa scopului de cupiditate la momentul asumării obligațiilor;

- la 17.08.2018, au intrat în vigoare noile prevederi legale introduse prin Legea nr. 179/26.07.2018 pentru modificarea unor acte legislative, prin care dispoziția de la art. 190 alin. (1) Cod penal a fost modificată în totalitate. Astfel, potrivit pct. 4 al legii sus menționate, la art. 190 în dispoziția alineatului (1), textul "înșelăciune sau abuz de încredere" se substituie cu textul "inducerea în eroare a unei sau a mai multor persoane prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase sau ca mincinoasă a unei fapte adevărate, în privința naturii, calităților substanțiale ale obiectului, părților (în cazul în care identitatea acestora este motivul determinant al încheierii actului juridic) actului juridic nul sau anulabil, ori dacă încheierea acestuia este detenninată de comportamentul dolosiv sau viclean care a produs daune considerabile".

Potrivit acestei dispoziții latura obiectivă a infracțiunii de escrocherie nu mai poate fi săvârșită prin înșelăciune sau abuz de încredere, iar modul de comitere incriminat fiind modificat substanțial. Ținem să menționăm că conform art. 51 alin. (1) Cod penal, temeiul real al răspunderii penale îl constituie fapta prejudiciabilă săvârșită, iar componența infracțiunii, stipulată în legea penală, reprezintă temeiul juridic al răspunderii penale;

- astfel, analizând constatările și calificarea faptei de către instanța de fond, s-a stabilit că Guțan Iacob nu a comis nici o acțiune din cele enumerate în actuala dispoziție a art. 190 alin. (1) Cod penal. Respectiv, Guțan Iacob nu a prezentat fapte

mincinoase ca adevărate sau fapte adevărate ca mincinoase, în privința naturii, calităților substanțiale ale obiectului, părților;

- instanța de fond și instanța de apel au dat o apreciere eronată relațiilor contractuale între Guțan Iacob și părțile vătămate. În instanța de fond, cât și prin verificarea probelor, în instanța de apel, solicitată de către acuzatorul de stat și anume, contractele de leasing încheiate cu fiecare parte vătămată se constată că între părțile contractante existau relații civile. Fiecare din parte are posibilitate să își revendice drepturile în instanța de drept comun pe cale civilă;

- temeiul aplicării răspunderii penale pentru escrocherie apare atunci când este imposibilă aplicarea justiției civile pentru apărarea drepturilor subiective. Altfel spus, atunci când este vorba despre două părți care sunt implicate într-o relație contractuală, trebuie verificată mai întâi ipoteza egalității lor în drepturi. În cazul cercetat în ședința de judecată, reprezentantul companiei "Micmarim", Michitiuc Al., a confirmat faptul că s-a adresat în instanța de judecată cu o cerere de chemare în judecată cu privire la executarea contractului de leasing și obligarea pârâtului Guțan Iacob la achitarea sumelor achitate, precum și la achitarea penalităților rezultate din întârzierea contractului. Astfel, a fost admisă cererea lui parțial fiind pronunțată o Hotărâre judecătorească în acest sens. (f.d. 39-41, vol. I conexas, copia Hotărârii din 2012). Constatăm faptul că părțile vătămate în situația existenței unei relații contractuale au avut posibilitatea să își reclame drepturile pe cale civilă;

- în speță nu putem reține elementul înșelăciunii sau abuzului de încredere din partea inculpatului, deoarece la materialele cauzei penale sunt anexate contractele de vânzare-cumpărare cu firma din Germania, care în virtutea contractelor urma să livreze automobilele solicitate;

- trebuie de luat în considerare că temeiul aplicării răspunderii potrivit alin. (1) art. 190 Cod penal, apare atunci când este imposibilă apărarea drepturilor subiective prin mijloacele justiției civile. Atunci când este vorba de două subiecte ale unui raport juridic, trebuie verificată înainte de toate ipoteza egalității lor în drepturi. Sub incidența legii penale trebuie să intre doar acele încălcări care demonstrează reavoință, fraudă, malversațiune din partea făptuitorului. Atunci când făptuitorul încheie contracte din numele unei persoane juridice inexistente, atunci suntem în situația prezenței relei intenții din partea făptuitorului. În speță, Guțan Iacob, era administrator al companiei SRL „Iasca-Auto”, cu un cont bancar, cu relații contractuale cu o companie străină, cu care are contracte și relații confirmate;

- modificarea acuzării în ședința de judecată în sensul agravării ei se poate înfăptui numai de către acuzatorul de stat în condițiile și conform procedurii stabilite în art. 326 Cod de procedură penală.

Conform materialelor cauzei penale, rechizitoriul a fost întocmit, calificând acțiunile lui Guțan Iacob, în temeiul art. 196 alin. (4) Cod penal. (vol. I, f.d. 222 - 231).

La data de 21.10.2013 în ședința de judecată a fost înaintată o cerere printr-un înscris autentic de către inculpat, prin care acesta a cerut examinarea cauzei în procedură simplificată, în baza faptelor și a probelor administrate la etapa de urmărire penală, (vol. II, f.d. 7). Conform procesului-verbal al ședinței de judecată a fost înaintată cererea în ședința de judecată, susținută prin cererea avocatului. Instanța a admis cererea și a dispus anexarea la materialele cauzei penale, (vol. II, f.d. 9). Conform vol. II al filei dosarului 45 - 46, la ședința din 20.03.2014, instanța a admis cererea inculpatului de examinare în procedură simplificată și a audiat inculpatul în condițiile martorului, care a recunoscut faptele și încadrarea juridică a faptelor incluse în rechizoriu.

La data de 20 martie 2015, (vol. II f.d. 143 - 145) procurorul emite o ordonanță prin care modifică învinuirea în sensul agravării, în conformitate cu art. 326 alin. (1) Cod de procedură penală. Modificarea învinuirii în sensul agravării se poate efectua după cercetarea probelor în instanța de judecată, atunci când apar noi circumstanțe care indică asupra săvârșirii a unei alte fapte decât cea de care inculpatul a fost pus sub învinuire. În cazul dat, inculpatul a recunoscut probele administrate și faptele constatate, prin urmare nu au fost cercetate probele, ci doar recunoscute. Mai mult la ordonanța nouă, procurorul trebuia să anexeze probele noi la care face trimitere și justifică învinuirea nouă. Procurorul însă nu a anexat probele noi și nici fapte noi care ar duce la modificarea învinuirii.

6. La recursul ordinar declarat, în conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură penală, a depus referință procurorul care a pledat pentru inadmisibilitatea recursului ordinar declarat, deoarece recurentul își motivează recursul prin dezacordul cu modalitatea de apreciere a probelor, or motivele de reapreciere a probelor nu se conțin în temeiul prevăzut la alin. (1) al art. 427 Cod de procedură penală.

7. Judecând recursul ordinar și verificând legalitatea hotărârii atacate în baza materialelor din dosar, Colegiul penal lărgit conchide că acesta urmează a fi admis, din următoarele considerente.

Conform prevederilor art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, potrivit cărora judecând recursul, instanța de recurs este în drept să îl admită, să dispună rejudecarea de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Prin urmare, instanța de recurs poate să intervină în soluția instanței de apel, inclusiv și să o caseze, atunci când se constată comiterea unei erori de drept, care a

după la adoptarea unei hotărâri neîntemeiate, totodată verificând dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Colegiul penal lărgit a statuat asupra admiterii recursului declarat de partea apărării, cu casarea totală a deciziei instanței de apel, cu trimiterea cauzei la rejudecare, constatând ca eroare de drept pct. 6) alin. (1) al art. 427 Cod de procedură penală și anume când *instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel și hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția adoptată.*

Având în vedere esența erorilor invocate de recurent și remarcând că instanța de apel a interpretat eronat prevederile legale și cele jurisprudențiale la judecarea cauzei penale și la adoptarea soluției sale, Colegiul se va expune asupra erorilor admise.

În primul rând, reieșind din materialele cauzei penale supuse judecării, instanța de recurs reține că Guțan Iacob de către organul de urmărire penală a fost învinuit de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 196 alin. (4) Cod penal, *cauzarea de daune materiale în proporții deosebit de mari prin înșelăciune și abuz de încredere, dacă fapta nu constituie o însușire.*

La data de 21 octombrie 2013 în ședința de judecată, inculpatul Guțan Iacob a înaintat o cerere prin care a solicitat examinarea cauzei în procedură simplificată, în baza probelor administrate la etapa de urmărire penală. La 20 martie 2014, prin încheiere protocolară, instanța de fond a admis cererea inculpatului de examinare în procedură simplificată și a audiat inculpatul în condițiile de audiere a martorului, care a recunoscut faptele și încadrarea juridică a faptelor incriminate prin rechizitoriu.

Ulterior, la data de 19 martie 2015 procurorul a emis o ordonanță privind modificarea acuzării în ședința de judecată în sensul agravării ei, în conformitate cu prevederile art. 326 alin. (1) Cod de procedură penală.

În acest sens, Colegiul penal lărgit ține să menționeze, că dacă în cadrul examinării conform procedurii simplificate după audierea inculpatului și/sau în timpul dezbaterilor au apărut circumstanțe care exclud aplicarea dispozițiilor art. 364¹ Cod de procedură penală, instanța de judecată, deliberând în conformitate cu prevederile art. 383 Cod de procedură penală, prin o nouă încheiere motivată, va relua judecarea cauzei și va judeca cauza în procedura generală (*Hotărârea Plenului CSJ a RM din 16.12.2013, nr. 13 Cu privire la aplicarea prevederilor art. 364¹ CPP de către instanțele judecătorești*). Însă, la materialele cauzei nu există nici o încheiere privind anularea încheierii privind examinarea cauzei în procedura simplificată și reluarea judecării cauzei în procedură generală.

În al doilea rând, Colegiul penal lărgit remarcă că, instanța de apel menținând sentința nu a verificat și apreciat situația de fapt stabilită, or, instanța a dispus

condamnarea inculpatului în cele imputate fără să indice probele care demonstrează vinovăția lui Guțan Iacob **pentru fiecare episod în parte**.

Totodată, instanța de fond enumeră probele atât a acuzării cât și apărării, fără a verifica veridicitatea acestora și fără a menționa care dintre ele se resping și care se admit, contrar prevederilor art. 101 alin. (4) Cod de procedură penală, prin care instanța are obligația să-și motiveze în hotărâre admisibilitatea sau inadmisibilitatea tuturor probelor administrate. Or, verificarea probelor este o activitate a instanței privind constatarea veridicității probei sub aspectul corespunderii datelor de fapt pe care le conține proba cu realitatea obiectivă. Verificarea constă în analiza probelor strânse, coroborarea lor cu alte probe, verificarea sursei de proveniență a probelor. Verificarea probelor poate avea loc doar prin aplicarea procedurilor probatorii prevăzute de Codul de procedură penală și se efectuează la toate fazele procesului penal. Sunt supuse verificării atât datele de fapt, cât și mijloacele de probă din care au fost obținute.

Aprecierea probelor este unul din cele mai importante momente ale procesului penal, deoarece întregul volum de muncă depusă de către organele de urmărire, instanțele judecătorești, cât și de părțile din proces, se concretizează pe soluția ce va fi dată în urma acestei activități. Aprecierea probelor după intima convingere trebuie să se bazeze pe prevederile legale. Intima convingerea se întemeiază pe examinarea tuturor probelor în ansamblu, sub toate aspectele complet și obiectiv.

În al treilea rând, potrivit dispoziției art. 414 Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârilor atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din dosar și oricăror probe noi prezentate instanței de apel, fiind obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Apelul este o cale de atac sub aspect de fapt și de drept, întrucât odată exercitat, produce un efect devolutiv complet în sensul că provoacă un control integral atât în fapt, cât și în drept numai la persoana care l-a declarat, la calitatea acesteia în proces și la persoana împotriva căreia este îndreptat de către jurisdicția de al doilea grad asupra hotărârii primei instanțe.

La acest capitol, analizând partea descriptivă a deciziei instanței de apel (f.d. 110, vol. VI) se atestă că instanța de apel contrar cerințelor art. 414 alin. (5) Cod de procedură penală nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apelul părții apărării, expunându-se evaziv și neclar, și nu a examinat nici chestiunile esențiale supuse atenției sale, cum ar fi: *raporturile dintre inculpat și părțile vătămate sunt de natură civilă, iar primirea bunurilor cu condiția îndeplinirii unui angajament poate fi calificată ca escrocherie doar când făptuitorul, încă de la momentul intrării în stăpânirea bunurilor,*

urmărea sustragerea lor și nu avea intenția de a-si executa intențiile, dar circumstanțele care definesc intenția - lipsesc din conduita inculpatului. Or, nu există dovezi că, inculpatul ar fi urmărit scopul de a abuza de încrederea cumpărătorilor și de a profita de banii părților vătămate, dat fiind că inculpatul încheia contracte de leasing, a comunicat despre colaborarea sa cu o companie germană și a înregistrat SRL „Iasca – Auto” SRL, care activa legal, astfel, adoptând o decizie de menținere a sentinței printr-o motivare superficială.

Așadar, în decizie, instanța de apel urmează să analizeze argumentele importante invocate de apelant, motivându-și temeiurile de fapt și de drept, ce conduc la admiterea sau la respingerea acestora, să aprecieze probele, în urma unei evaluări în ansamblu și să verifice dacă inculpatul avea sau nu intenția de însușire a bunurilor părților vătămate și existența în speța examinată a relațiilor de ordin civil. Or, conform declarațiilor reprezentantului părții vătămate SRL „Micmarim”, Michitiuc Al., acesta s-a adresat în instanța de judecată cu o cerere de chemare în judecată cu privire la executarea contractului de leasing și obligarea pârâtului Guțan Iacob la achitarea sumelor achitabile, precum și la achitarea penalităților rezultate din întârzierea executării contractului. Cerere care a fost admisă parțial fiind pronunțată o hotărâre în acest sens (copia hotărârii Judecătorei Rîșcani, mun. Chișinău din 03.05.2012, f.d. 58-60 vol. I conexas).

În continuare, Colegiul penal lărgit statuează și faptul că, instanța de fond în partea descriptivă a sentinței a invocat că „În ședința de judecată la care a fost prezent inculpatul a refuzat de a da declarații”, însă potrivit procesului-verbal al ședinței de judecată nu este clar despre care declarații inculpatul s-a refuzat, or inculpatul a fost audiat potrivit regulilor de audiere a martorului și a dat declarații sub jurământ.

Circumstanțele expuse atestă în mod lucid că ambele instanțe nu au judecat cauza penală în condițiile legii, deoarece au adoptat hotărâri care nu cuprind motive legale pe care se întemeiază soluția, că instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apelul declarat, și că recursul de pe rol este întemeiat.

Totodată, Colegiul penal lărgit indică că eroarea comisă de către instanța de apel nu poate fi corectată în ordinea procedurii de recurs, deoarece instanța de recurs nu este abilitată cu atribuții de a judeca cauza și a se pronunța asupra legalității hotărârii, substituind instanța care a judecat apelul cu încălcarea prevederilor legale.

La rejudecarea cauzei instanța de apel are obligația cu strictețe să respecte prevederile art. 414 Cod de procedură penală, să înlăture erorile enumerate mai sus, să verifice minuțios legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor prezentate, să studieze și corect să aprecieze juridic materialele cauzei în tot ansamblul lor, să țină seama de cele expuse în prezenta decizie legate de justa apreciere, sub toate aspectele, complet și obiectiv a tuturor împrejurărilor cauzei, să se pronunțe asupra

tuturor motivelor invocate în cererea de apel și recurs și, în dependență de datele obținute, să pronunțe o hotărâre legală, întemeiată și motivată, care să corespundă prevederilor art. 417 Cod de procedură penală.

8. În conformitate cu prevederile art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE:

Admite recursul ordinar declarat de către avocatul Bayram Natalia în numele în inculpatului, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 05 noiembrie 2018, în cauza penală privindu-l pe *Guțan Iacob Xxxxx* și dispune rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune căilor de atac.

Decizia motivată pronunțată la **21 mai 2019**.

Președinte

Diaconu Iurie

Judecători

Guzun Ion

Boico Victor

Mardari Dumitru

Ghervas Maria